

به نام خداوند بخشنده مهربان

پروش مرغ تخم گذار

پرستی و صنعتی

نگارش:

محمد صادق لطفی پور

عضو هیات علمی موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

(۱۳۹۴)

سرشناسه : لطفی پور، محمدصادق، ۱۳۳۴ -

عنوان و نام پدیدآور : پرورش مرغ تخم گذار سنتی و صنعتی

مشخصات نشر : کرج: کاج طلایی، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ۱۹۸ ص.: مصور، جدول، نمودار

شابک : 978-600-94376-9-6

وضعیت فهرست نویسی : فیای مختصر

یادداشت : فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.

یادداشت : کتابنامه

شماره کتابشناسی ملی : ۳۷۸۷۴۶۷

عنوان کتاب : پرورش مرغ تخم گذار - سنتی و صنعتی

تالیف : محمدصادق لطفی پور

ناشر : انتشارات کاج طلایی (تلفن : ۰۹۱۰۰۱۲۳۵۹۸)

نوبت چاپ : اول ۱۳۹۴

حروف نگار و طراح متن : عباس لطفی پور

طرح روی جلد : محمد صادق لطفی پور

قطع : وزیری

شمارگان : ۱۵۰۰ نسخه

چاپ : عمران - قم (۰۲۵۳۶۶۶۶۶۶۶۶)

قیمت : ۱۰۰۰۰ تومان

استفاده از مطالب و تصاویر این کتاب در شمارگان محدود، (پایان نامه ها و گزارشات) با ذکر منبع بلامانع است، ولی هر گونه چاپ و تکثیر مطالب به هر شکل ممکن، و نمایش در سایت های اینترنتی منوط به کسب مجوز کتبی از ناشر می باشد.

پیش گفتار :

یکی از نشانه‌های قدرت پروردگار متعال را در خلق موجودی بنام «مرغ تخم گذار» می‌توان مشاهده نمود. این پرنده‌ی کوچک، مجموعه‌ای از مواد غذایی بسیار ارزشمند را در بسته‌بندی مناسب به شکل تخم مرغ تولید و عرضه می‌نماید. قابلیت روز افزون این پرنده، تولیدی در حد بیش از ده برابر وزن خود در طول یک دوره‌ی تخم گذاری می‌باشد. توانایی تشخیص و انتخاب مواد مغذی توسط این موجود شگفت انگیز نیز از عجایب خلقت است. مرغ تخم گذار با تفرج در طبیعت، مواد غذایی مختلفی را جستجو می‌کند و اگر در پیدا کردن مواد خوراکی، محدودیتی نداشته باشد، خود، بهترین جیره‌ی متوازن را از نقطه نظر مقدار پروتئین، انرژی، مواد معدنی و ویتامین‌ها ترسیم می‌نماید.

امروزه تخم مرغ به عنوان خوراک انسان در تمامی کشورهای جهان تولید می‌شود. این ماده‌ی غذایی ارزشمند در صنایع مختلف تولید خوراک انسان مورد استفاده قرار می‌گیرد و در آشپزخانه‌ی تمامی خانواده‌ها یکی از اقلام موجود در یخچال‌های خانگی می‌باشد. تخم مرغ به شکلی مانند نوعی «فست فود» مورد استفاده قرار می‌گیرد و در مدت زمانی کوتاه همراه با تکه‌ای نان به یک خوراک تقریباً کامل تبدیل می‌شود.

در کشور ما نیز تخم مرغ دو مسیر مصرف دارد. یکی در صنایع خوراکی مانند واحدهای تولید شیرینی، کیک، ماکارونی و ... دوم در خوراک روزمره‌ی مردم در آشپزخانه‌ها و نهایتاً در رستوران‌ها. در صنعت خوراک انسان تخم مرغ به عنوان مکمل تولید، مورد استفاده دارد ولی در منازل به صورت انحصاری نیز از آن استفاده می‌شود.

تخم مرغ تازه بسیار ارزشمند است ولی در سیر زمان کم کم مسیر کهنه شدن را طی نموده و نهایتاً فاسد می‌شود. کتاب حاضر بنام «پرورش مرغ تخم گذار - سنتی و صنعتی» مجموعه‌ای علمی، کاربردی و مدیریتی است که به زبان ساده نگارش یافته است. بهره -

برداری از مطالب آن حتی برای افراد غیر متخصص نیز ممکن است. این کتاب شامل توصیه‌های کاربردی برای جوجه‌کشی، پرورش نیمچه و مرغ تخمگذار بوده و در فصل هشتم کیفیت تخم مرغ را مطرح می‌نماید. مطالب این کتاب تکمیل شده‌ی اطلاعاتی است که اینجانب در دهه‌ی ۸۰ خورشیدی در دو عنوان کتاب به نام «الفبای پرورش مرغ تخمگذار» و «پرورش مرغ تخمگذار» ارائه نموده و توصیه‌هایی در رابطه با پرورش سستی و محدود به آن اضافه کردم. امیدوارم به عنوان گامی کوچک برای افرادی که قصد ورود به این صنعت ارزشمند را دارند، مفید بوده و تکمیل کننده اطلاعات دانشجویان و مرغداران عزیز کشورمان باشد. در پایان از همکاری مسئولین محترم موسسه‌ی تحقیقات علوم دامی کشور که با در اختیار گذاشتن امکانات موسسه‌ی مذکور، بستر تهیه و تولید این اثر را برای اینجانب فراهم آوردند صمیمانه تقدیر و تشکر می‌نمایم.

محمدصادق لطفی‌پور

بهار ۱۳۹۴

ردیف	فهرست مطالب	صفحه
	پیشگفتار:	۳
	● فصل اول: دیباچه	۱۱
۱-	شروع مرغداری صنعتی در ایران	۱۲
۲-	مرغداری سنتی در بعضی کشورها	۱۲
۳-	چرا پرورش مرغ تخمگذار؟	۱۳
	● فصل دوم: از کجا شروع کنیم؟	۱۷
۱-	شروع و بایه‌ریزی فعالیت یک مرغداری	۱۷
۲-	تصمیم‌گیری	۲۰
۳-	به کجا می‌خواهیم برسیم؟	۲۱
۴-	شناخت نیاز بازار	۲۲
۵-	اطلاع یافتن از نام یا نژاد مرغ تخم‌گذار	۲۲
۶-	خرید جوجه‌ی یک روزه‌ی تضمین شده	۲۵
۷-	منافع و مضرات خرید نیمچه یا مرغ‌های آماده‌ی تولید	۲۵
۸-	توجه در خرید نیمچه‌های با کیفیت	۲۶
۹-	با توجه به صرفه‌ی اقتصادی بیشتر، تخم مرغ لطفه دار تولید نمائیم	۲۷
	● فصل سوم: جایگاه و تجهیزات	۲۹
۱-	جایگاه	۲۹
۲-	خصوصیات جایگاه پرورش	۳۰
۳-	جایگاه سنتی	۳۰
۴-	جایگاه نیمه صنعتی	۳۱
۵-	جایگاه صنعتی	۳۲
۶-	شروع کار با تنظیم نقشه‌ی واحد پرورش	۳۳
۷-	مرغ تخمگذار در بستر	۳۵
۸-	تجهیزات متحرک	۴۱
۹-	تهویه جایگاه	۴۱
۱۰-	تامین هوای گرم	۴۴

ردیف	فهرست مطالب	صفحه
۱۱-	مرغ تخمگذار در قفس	۴۵
۱۲-	سالن‌های پرورش و اماکن مرتبط	۴۷
	فصل چهارم: مدیریت پرورش: جوجه، نیمچه و مرغ تخم‌گذار	۵۳
۱-	آماده کردن اماکن پرورش	۵۴
۲-	جابجایی جوجه از جوجه‌کشی به سالن پرورش	۵۸
۳-	شروع کار با پرورش جوجه	۵۹
۴-	توجه خاص در هفته‌ی اول پرورش	۶۰
۵-	ثبت تعداد تلفات	۶۱
۶-	فراهم نمودن آب سالم و گوارا	۶۲
۷-	قطع نوک (نوک چینی).	۶۳
۸-	نگه‌داری جمعیت جوجه‌ها در حد استاندارد	۶۴
۹-	نور و تغذیه مناسب	۶۵
۱۰-	توجه به شرایط محیطی و خصوصیات ظاهری مرغ‌ها	۶۶
۱۱-	استفاده‌ی صحیح از قفس‌ها و بلوک‌ای پرورش	۶۷
۱۲-	جلوگیری از هم‌نوع‌خواری (کانی‌بلیزم)	۶۸
۱۳-	دقت در انتخاب پولت‌ها	۶۹
۱۴-	دلیل پرهیز کدر و ظاهر نامطلوب مرغ‌ها	۷۰
۱۵-	وزن‌کشی مرغ‌ها در دوره‌های مختلف	۷۱
۱۶-	جابجا کردن نیمچه‌ها در زمان مناسب	۷۲
۱۷-	قبل، بعد و در خلال حمل و نقل باید دقت نمود:	۷۲
۱۸-	پولت‌ها به تعداد استاندارد در قفس‌های حمل و نقل قرار گیرند	۷۳
۱۹-	شناخت نیازهای مرغ تخم‌گذار در سیستم بستر	۷۴
۲۰-	شروع خوب تخم‌گذاری	۷۵
۲۱-	جلوگیری از تخم‌گذاری مرغان بر روی بستر	۷۶
۲۲-	توجه به تولید تخم‌مرغ	۷۷
۲۳-	دقت در انتخاب مرغان تخم‌گذار	۷۸
۲۴-	جلوگیری از تولک رفتن زودرس	۷۹

ردیف	فهرست مطالب	صفحه
۲۵-	شناخت نیاز مرغان تخم گذار در قفس	۸۰
۲۶-	بیرون زدگی مقعد	۸۱
۲۷-	شناخت و رفع مشکل مدفوع آبکی (اسهال)	۸۲
۲۸-	اقدامات لازم در صورت بروز معضل کاهش تولید	۸۳
۲۹-	دلایل پائین آمدن تولید	۸۴
۳۰-	تولک بردن اجباری مرغ های تخم گذار	۸۶
۳۱-	چگونه شرایط محیطی ایده آل فراهم نماییم؟	۸۸
۳۲-	ایجاد محیطی مناسب و مطلوب	۹۰
۳۳-	نیاز حرارتی طیور	۹۱
۳۴-	اکسیژن از فاکتورهای مهم تولید است	۹۳
۳۵-	برنامه نوردی سالن ها	۹۶
۳۶-	اوقات نوردی در خلال تخم گذاری مرغ ها نباید کاهش یابد	۹۷
۳۷-	روش کار با توجه به نوع و سیستم پرورش	۹۸
۳۸-	پرورش در قفس یا بستر؟	۹۹
۳۹-	ایجاد بستر مناسب	۱۰۰
۴۰-	شناخت صفات خوب یک سالن مرغداری	۱۰۲
۴۱-	بکار بردن وسایل و تجهیزات مرغوب	۱۰۲
۴۲-	قفس های مناسب	۱۰۳
۴۳-	حل منطقی مشکل کود مرغی	۱۰۴
۱۰۵	فصل پنجم: جوجه کشی	
۱۰۶-	۱- سِتر چیست؟ هِجر کدام است؟	۱۰۶
۱۰۶-	۲- انتخاب تخم مرغ مناسب جهت جوجه کشی	۱۰۶
۱۰۸-	۳- استفاده از ماشین جوجه کشی	۱۰۸
۱۰۹-	۴- فرآیند جوجه کشی	۱۰۹
۱۱۰-	۵- اتاق نگهداری تخم مرغ	۱۱۰
۱۱۱-	۶- سالن جوجه کشی	۱۱۱
۱۱۱-	۷- سالن جوجه	۱۱۱

ردیف	فهرست مطالب	صفحه
۸-	جمع آوری تخم	۱۱۱
۹-	تمیز و ضد عفونی کردن اولیه	۱۱۲
۱۰-	ذخیره و نگه داری تخم ها	۱۱۲
۱۱-	آماده سازی برای ورود تخم ها در دستگاه ستر	۱۱۳
۱۲-	چیدن تخم ها در ستر	۱۱۳
۱۳-	ضد عفونی کردن نهایی	۱۱۴
۱۴-	شروع کار و رشد جنین در داخل تخم	۱۱۴
۱۵-	نوربینی	۱۱۵
۱۶-	نقل و انتقال از دستگاه ستر به هچر	۱۱۵
۱۷-	وارد نمودن تخم مرغ ها به دستگاه هچر و مراقبت های ویژه	۱۱۶
۱۸-	چه زمانی جوجه ها را از دستگاه بیرون بکشیم ؟	۱۱۷
۱۹-	عملیات مشکل یابی	۱۱۸
۲۰-	تمیز و ضد عفونی کردن دستگاه	۱۱۹
۲۱-	تهویه ساختمان جوجه کشی	۱۱۹
۲۲-	عواملی که موجب افزایش طول دوره جوجه کشی می شوند	۱۲۰
۲۳-	عواملی که باعث کاهش دوره جوجه کشی می شوند	۱۲۰
۲۴-	عوامل موثر در دوره جوجه کشی	۱۲۱
۲۵-	خدمات جوجه	۱۲۱
۲۶-	عملیات بعد از خدمات جوجه	۱۲۲
۱۲۳	فصل ششم: تغذیه ی جوجه ها، نیمچه ها و مرغان تخم گذار	
۱-۱	در تغذیه ی مرغ ها کم گذاشتن مجاز نیست	۱۲۴
۲-	توجه به استفاده از دان مرغوب	۱۲۵
۳-	تهیه ی دان مرغوب از کارخانه های مدرن و افراد متخصص	۱۲۶
۴-	مواد اولیه جهت تأمین انرژی	۱۲۸
۵-	علت استفاده از چربی ها در تغذیه طیور	۱۳۲
۶-	مواد اولیه جهت تأمین پروتئین	۱۳۳
۷-	مکمل های مواد معدنی	۱۳۶

ردیف	فهرست مطالب	صفحه
۸-	انرژی و نقش و اهمیت آن در تغذیه طیور	۱۳۸
۹-	متابولیسم یا سوخت و ساز	۱۳۸
۱۰-	تأثیر محیط بر سوخت و ساز انرژی	۱۳۹
۱۱-	سطوح مناسب انرژی در جیره مرغ	۱۳۹
۱۲-	تأثیر افزایش یا کاهش انرژی جیره بر عملکرد طیور	۱۴۰
۱۳-	پروتئین و نقش و اهمیت آن در تغذیه مرغ تخم گذار	۱۴۱
۱۴-	کیفیت پروتئین	۱۴۲
۱۵-	ارزش اسیدهای آمینه ضروری	۱۴۲
۱۶-	روشهای بیان نیاز به اسید آمینه	۱۴۲
۱۷-	ارزیابی میزان اسیدهای آمینه مورد نیاز مرغ تخم گذار	۱۴۳
۱۸-	جبران کمبود یک اسید آمینه در جیره مرغ تخم گذار	۱۴۳
۱۹-	ارتباط بین اسیدهای آمینه در تغذیه مرغ تخم گذار	۱۴۳
۲۰-	نقش پروتئین بر عملکرد مرغ ها	۱۴۴
۲۱-	تأثیر مصرف بیش از اندازه پروتئین و اسیدهای آمینه بر عملکرد مرغ ها	۱۴۴
۲۲-	تأثیر مصرف کم پروتئین و اسیدهای آمینه بر عملکرد مرغ ها	۱۴۴
۲۳-	تأثیر پروتئین جیره بر مقدار مصرف خوراک	۱۴۵
۲۴-	فراهم نمودن آب کافی و تازه	۱۴۵
۲۵-	یک برنامه ی خوب تغذیه	۱۴۷
۲۶-	روش محدود کردن تغذیه ی نیمچه ها	۱۴۸
۲۷-	کمک به مرغان تخم گذار در دوران استرس	۱۴۹
۲۸-	دلیل کم مصرف شدن دان توسط مرغ ها	۱۵۰
۲۹-	جلوگیری از هدر رفتن دان	۱۵۱
۳۰-	استفاده از دان مرغ مصرف نشده	۱۵۳
	فصل هفتم: جلوگیری از بروز بیماری ها	۱۵۵
۱-	شناخت اصول بهداشتی	۱۵۶
۲-	شروع کار با سلامتی کامل	۱۵۶
۳-	جلوگیری از ورود بیماری ها	۱۵۸

۴-	جلوگیری از ورود بیماری‌ها	۱۵۸
۵-	سالم نگه داشتن محیط مرغداری	۱۵۹
۶-	کاهش استرس	۱۶۰
۷-	انجام عملیات بهداشتی	۱۶۲
۸-	شناخت روش واکسیناسیون	۱۶۳
۹-	کنترل مرغ‌ها	۱۶۵
۱۰-	اقدامات لازم و رفع مشکلات	۱۶۶
۱۱-	شناخت بیماری‌های اصلی	۱۶۷
۱۲-	مقابله کردن با بیماری‌های انگلی	۱۷۰
	فصل هشتم: کنترل کیفیت تخم مرغ	۱۷۳
۱-	آگاهی از روند تولید تخم مرغ	۱۷۴
۲-	ارزشیابی صحیح تخم مرغ	۱۷۵
۳-	شناخت ساختمان تخم مرغ	۱۷۶
۴-	طبقه بندی تخم مرغ	۱۷۷
۵-	تشخیص کیفیت تخم مرغ	۱۷۸
۶-	فروش تخم مرغ‌های درشت	۱۸۰
۷-	تضمین پوسته مقاوم تخم مرغ	۱۸۱
۸-	رنگ دانه‌ی طبیعی پوست تخم مرغ	۱۸۲
۹-	تولید تخم مرغ تمیز	۱۸۲
۱۰-	تخم مرغ‌های شکسته	۱۸۳
۱۱-	حفظ تازگی تخم مرغ	۱۸۵
۱۲-	نگهداری صحیح تخم مرغ‌ها	۱۸۵
۱۳-	جلوگیری از آلوده شدن پوسته‌ی تخم مرغ	۱۸۶
	فصل نهم: چکیده‌ی پژوهش‌های انجام یافته در رابطه با مرغ تخم‌گذار	۱۸۷
	منابع:	۱۹۳